

Domovina

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izvolijo frankirati. — **Rokopisi** se ne vračajo. — Za **inserate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. — **Velja** do konca leta 1 gold. — **Denar** naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Srčen pozdrav

o veselem prihodu Njega Veličanstva pres. Cesarja

FRANČIŠKA JOŽEFA I.

v Celje dné 30. avgusta 1. 1891.

Mesto Celjansko, pozdráv zvestobe, udanosti svoje
 Gôstu Najvišjemu ti danes izrêci na glas:
 Žívi, presvetlí Vládár, ki svojega tudi Očeta
 Klicati srečna Te smé štajerska lepa dežél!
 Cesar najblažji, od nas dobrotlivo čuj pozdravílo,
 Milostno Svojih otrók nágni besedam uhó:
 Srčno veselje okrog po naši razlega se zemlji,
 Ker povzdiguje náš rod Tvoje navzočnosti svít,
 Zdúšeno istotakó glasé nam zvestobe se čustva,
 Vsakega srca udár Tebi je le posvečén.
Vse nas prešínja zavest jedine ljubezni do Tebe,
Vse nas razvne mlje ponds: Avstrija mati je nam,
 Avstrija mati je nam in Cesar, ki ni Mu vrstníka,
 Oče je skrbni za nas, On je náš mili Gospod.
 Avstriji dragi na rast in v njé je povišanje slave,
 Kakor pradedje nekdáj, vsêkdár pripravljén jim vnuk.
 Sliši zatorej, Vládár, te naše udanosti gláse,
 Milost je Tvoja nam ščit, naša tolažba in up!
 Naše dežele gorám, ki vidile dôkaj so vekov,
 Časnim viharjem navzlic koren omájál se ni,
 Kádár osvitlja jih luč nebeškega solnca prijazna,
 Mami poglede očém teh velikánov oblast:
 Takšen je štajerski rod, ki Tvoja ga milost obseva,
 Tvoja brezmejna blagósti, Avstrije viteški Car!

Avstrijan.

Češka razstava.

(Izvirno poročilo.)

Prišle so tolikanj zaželenne počitnice, tedaj popotni les v roko, pa hajd po svetu; pa kam? — Kam pač ni težko razsoditi letošnje leto, ko je razstavno leto predragih nam bratov Slovanov. Kam hočeš iti kakor med svoje brate Čehe v zlato Prago, da si ogledaš njihovo delovanje, se ž njimi raduješ po trudapolnem naporu, ki so ga jim prizadejala stoletja, da so se dvignili na toliki vrhunec omike, da si danes lahko upajo stopiti na mali Eiflov stolpič, ki so si ga postavili nad obmestjem in da smejo drzno gledati po tekmeu, ki bi jih prekosil.

Tedaj v Prago pelja te pot, v zlato Prago. Vrli Čehi bi nas bili radi z besedo na kolodvorih pozdravljali, a to je bilo prepovedano. I kaj stori češki brat v tej zadregi? Pozdraviti te vendar le hoče; gre in spleza na višine, na strehe ter te od ondi pozdravlja mahaje s klobukom in z „nazdar-klici“. Ko pa prideš do cilja, do Prage, tu te sprejme prav po bratsko, stiskaje ti roke, ker te ne sme glasno pozdraviti in pelje te v varno zavetje. Tu ni ti treba skrbeti ne za prenočišče, ne za to, s čim si boš napolnil že izpraznjeni želodec, ne skrbi, le pojdi in veseli se ž njim poseta, ki si ga mu pripravil. Tak je sprejem slovanski v zlati Pragi. Preskrbljeno je tudi za dušno hrano; pripravljeni so najlepši prostori v „Narodnem gledišči“.

Za svojo razstavo stvor pripravljal se je češki narod celo stoletje; človek naj bi pa vse to pregledal, prebaval v malo dneh. O nezmisel, vsaj to ni mogoče, ozrla se bova torej le sploh, da dobiva vsaj splošen utisek.

Glej, tam se vihti v ozračje visoko obočje, nad njim množica grbov. Stopiva notri, lep razgled, na vsaki strani lepo poslopje, pred nama v mali nižini pa zelena livada, pot obrobljen z nežnimi cvetkami, kterege severni konec nadkraljuje velikanski kip kralja Jurja Podijebadskega. Navzadi vidiš spominsko obrtno palačo, na desni starinoslovno, na levi umetniško izložnopalaačo; v podnožji leži ti pa češki grb, sestavljen iz dragocenih cvetic v lepem cvetečem okvirju, kterege obkrožuje prirezana lavorjeva drevesca, predstavljajoča zmagonosni venec.

V desni palači najdeš stara orožja, uvrstena zgodovinsko od kamene dobe preko bronašte dobe do novejših časov; dobro predočen ti je razvitek denarjev in posebno podučljiva je zbirka svetinj in pe-

čatov; leva stran tega poslopja obseza pa stare svete podobe in kipe, stare vezi bukev, stare urezbe in staro cerkveno opravo. Temu nasproti obseza levo poslopje le umetnije, slike in kipe zadnjega stoletja. Najlepša med njimi in najbolj občudovana je še zmiraj Čermakov „ranjeni Črnogorec“ in njegov „Bojni plen“. Znamenita je tudi Brožíkova slika, predstavljajoča Husa v koncilu v Kostnici.

Velikansko in resnično spominsko poslopje je obrtna palača. 70 m dolga, 40 m široka, sestavljena vsa iz železa; srednji oddel predstavlja velikanski obok, sloneč na 4-30 m visokih stolpih; vrh mu diči ogromna češka krona v podobi kupelje; nanjo kakor tudi na stolpe peljejo zaokrožene stopnice. Pročelje ozalsujeta ji velikanska kipa cesarja Leopolda I. in Franca Jožefa I. Nad vhomom pa stoji velik angelj, predstavljajoč umetnost. Sredi palače postavljen je kraljevi paviljon v baroknem slogu, pred njim nad uhomom na vzvišenem balkonu pa orglje slavnega stavitelja E. S. Petra, ki so pri odprtji pri vstopu nadvojvode Karl Ludvika prvokrat zadonele. Ob straneh, kakor po sredini imajo potem razne firme razpostavljeno svoje blago, seveda v posameznih oddelih, katerih šteješ vseh 21. Naštevati firme in opisovati razstavljene reči, bilo bi odveč, ne da se, najlepše blago je steklenina. Obilost in lepoto vsega more si predstavljati le tisti, ki jo je videl. Stopiva na nasprotno stran iz poslopja. Pred seboj ob bregu zagledava krasen vodomet, ki v različnih curkih brizglja vodo na kviško.

Pa idiva na levi strani v nižino v počesni drevored, ozri se na desno, tu vidiš iz zgornjega kotliča padati vodo v nižino, pred njim pa ti zopet brizglja vodo izmed pečin na kviško. Vse to razsvetljeno ti je zvečer v raznih barvah, kar daje čaroben pogled.

Idiva mimo prvih paviljonov, tja v ono velikansko poslopje. Tu so razpostavljeni razni stroji od največjega, ki rabi pivovarom, do najmanjšega, ki obšivlja gumbačine. Za poslopjem razstavljeni so v posebni zgradbi, kotli, pravi orjaki ki gonijo vse one stroje. Od tod obrniva se na levo, tu najdeva za naju zanimliveje reči. Prelepa stavba v francoskem slogu se dviguje pred nama, nad uhomom dičita jo kipa, predstavljajoča pridobitev in obdelovanje rude. Stavba sama vije se v krivini podkve krog malega gozdiča, kterege osredje bruha vodo

v tankem curku. Pa stopiva v poslopje; sredi pred nama stoji zakrožna pila, ki reže močno železno openjačo na male koščke, goni jo stroj, postavljen v ozadji; na desni in levi najdeš druge stroje in izdelke te stroke. Pojdiva mimo teh-le kolibic, če smem tako imenovati male paviljone; tam zadej se dviguje iz vode krasna lesena kmetska hiša, krita je sè skodlami, sleme ji pa zaljšajo bogati rezljani okraski; spredaj je bogata prehodov, ki so vsi prav lepo izdelani. Vidiš, to je ribiška hiša, v njo pelje mostič. Na levi šumlja bistra studenčina izpod pečine, v nji se blišče gibke postrvice, takoj nižje na drugo stran mostiča pa se valé veliki brkasti somi, množina rib in ribic se zaganja iz vode, loveč drobne mušice. Vstopivša zapaziva razne priprave za ribištvo, več vrst valilnic, v vodenih spravah prav raznovrstne ribe, rake in druge povodne živali. Ob stenah razstavljene so razne ribe in ribja okostja, nabasane in ohranjene v vinskem cvetu, ali pa vpodobljene v mavcu; tudi riboznanska veda in okamenine so bogato zastopane. Pridši čez mostič iz poslopja sva šla dalje; tam-le vidiva ogromna debela, razrezana in cela, razno razraščeno koreninje, pred njimi pa nasade raznoletnih sadik gozdnega drevja, listovcev in iglovcev. V ozadji dviguje se poslopje, v katero vstopivši sva opazila pred nama bujno obrasteno pečevje; na njem se predstavlja zverinjad v vsej svojej raznovrstnosti. V stranskih delih poslopja vidiš pa razno lesenje od najboljšega, ki se rabi za glasbena orodja, do najslabšega kurivnega lesa in šote. Dalje že prav v severnem konci na-

pravljen so staje za goved, konje in drugo živad. Ob drugi strani idiva nazaj; najprej opaziva, vstrično stajam, veliko kolnico; tu so razstavljeni različni kmetijski stroji: plugi, brane, sejalnice, mlatilnice, žitočistilnice in različni žetbeni stroji.

Pokončno na kolnico stoji kmetijsko obrtno poslopje, v tem najdemo različne stvorbe: špirituoze, očetne in škrobne; sredina obseza sladorne izdelke pivovarn, druga stran pa izložbe raznih kmetijskih društev. Za poslopjem nahajajo se parni plugi od prvega do najnovejšega, ki ga je Češka stvorila; pred poslopjem pa so prostori z razstavljenim kmetijskim orodjem in posodjem. Tu najdeš velikansk krasen sod, držeč 1100 veder, prodan za 6000 gld.

Pred vso to kmetijsko razstavo, ki sva si jo zdaj ogledala, pa stoji razstavno poslopje kneza Schwarzenberga, ki obsega jako bogato zbirko poljskih in gozdarskih pridelkov in proizvodov, temu okviru pripadajočih. Idočima dalje predstavlja se nam zrakoplavnica, ki pa je prazna. Idiva mimo, takoj zapaziva dokajšnje poslopje „Patente“; ni mimo iti, nahajajo se v njem najbolj novi proizvodi človeškega uma. Razkazuje se ti, kako jeziti vodo, ki jo ob povodnji takoj lahko izpustiš, da ti ne dela kvara; kako staviti mostove. Od daleč glasi se ti najnovejši harmonij, v unem kotu brenka zopet glasovir; tu se ti izkazuje brušenje biserov, graviranje stekla; tam ti zopet kaže, kako se pletejo nogovice, „Jägrove“ srajce in umetni česki namizni prti; da vsega toliko, da ti ni moč povedati in ne veš, kaj bi prej opazoval.

(Dalje prihodnjič.)

Celjske novice.

(Rojstni dan Nj. Veličanstva presv. cesarja) praznoval se je v Celji dokaj slovesno. V predvečer 17. avgusta bil je mirozov. Na rojstni dan 18. avgusta pa zjutraj budnica. Ob 8. uri bila je v župni cerkvi velika pontifikalna maša, katero je daroval velečastiti gospod opat Ogradi z obilo asistenco. Prisotni so bili pri maši vsi načelniki uradov z mnogimi uradniki, profesorji itd. Navzočih je bilo tudi mnogo častnikov. Mestni zastop z županom, okrajni zastop in občinski zastop okolice celjske. Vdeležilo se je sv. opravila mnogo inteligence in občinstva. Pred cerkvijo bila je nastavljena častna kompanija brambovcev domačega batalijona, katera je s strelom naznanjala posamezne dele sv. maše. Po maši bila je

zahvalnica in se pela cesarska pesem v slovenskem in nemškem jeziku.

(Nj. Veličanstvo presv. cesar) pripelje se v nedeljo 30. avg. ob 7. uri zjutraj v Celje. Pozdravljen bode na kolodvoru po mestnem županu in se odpelje potem od tukaj v dvorno stanovališče (okr. glavarstvo). Od tod poda se v nemško cerkev, koder bode prisoten pri tihi sv. maši. Na to sprejemal bode v dvornem stanovanju deputacije duhovščine, uradov mestnega zastopa, okr. zastopa in obč. zastopa. Popoldne obiskal bode Nj. Veličanstvo bolnišnico, farno cerkev in museum. Od tod pojde peš v mestni park k ljudski veselici in od ondot se bo zopet peljal k okr. glavarstvu. Koj potem poda se presv. cesar k dvornemu obedu

v hotel „Elefant“. Zvečer ogledal si bode razsvetljeno mesto. — Pri serenadi se je Slovincem prepovedalo peti, kakor tudi „Sokolu“ udeležiti se baklade in sprejema*).

(Cesar v Celji). Kakor smo že zadnjič omenili, bode v čast Njih Veličanstva 30. t. m. zvečer mesto razsvetljeno. Vrh tega bodo goreli kresi na vseh vrhovih, kateri so iz Celja videti. Umetni ogenj se bode zažgal na starem celjskem gradu. V mestu samem so se delale velike priprave, zlasti na glavarstvu, kjer bode cesarski dvor, in „pri slonu“, kjer bode obed. Hiše so se osnažile in olepšale, spomenik cesarja Jožefa se je popravil in nekatere razpadle hiše podrle. Tudi v parku se postavljajo paviljoni in drogi za zastave.

(Slavnostni dnevi v Celji.) Na mnoga vprašanja čast. naročnikov „Domovine“, glede udeležitve pri slavnostih, mogoče nam je poročati sledeče: Slovenci se ne bomo mogli ob nobeni priliki udeležiti skupno, ker nam je prepovedano. Zakaj pojasnili bomo kasneje. Glede veselice v parku nam je znano, da so vstopnice za Slovence dobiti v prav omejenem številu. — Vendar je želeli, da se ljudstvo iz vsega Štajerja ki je popolnoma slovensk, udeleži prihoda Nj. Veličanstva in tako pokaže, da ljubezen in udanost Slovence do presvetlega vladarja ni omejiti, četudi se mu delajo še take zapreke. Toraj na svidenje!

(„Letopis slovenskih posojilnic“), zanimiva knjižica za te slovenske zavode in sploh za slovenske rodoljube, tiska se že v naši tiskarni in utegne kmalu na svetlo priti. Ko enkrat izide, skliče se tudi občni zbor „Zveze slovenskih posojilnic“.

(Treščilo je) v nedeljo 16. avgusta zvečer med 9. in 10. uro v kozolec, ki je last gospoda dvornega svetnika Vašiča. Strela zanetila je takoj ogenj in pogorel je kozolec in neko gospodarsko poslopje. Požarna bramba celjska bila je hitro na mestu in zabranila razširjanje požara.

(Deutsche Wacht) ne more si kaj, da bi ne podrezala malo po Slovincih. Boli jo, ko vidi, da Slovenec na Spod. Štajarskem neče biti več rob priseljenim Nemcem, temveč hoče biti gospodar na svoji zemlji. Spodtika se, da so v Vitanji slovenski dijaki nosili znamenja društva, to je, trobojne trakove, o priliki ko so izročili veleč. g. Aškercu diplomu, kot častnemu članu akad. društva „Slovenije“. Pita jih z Rusi, itd. Marne te so tako obrabljene, da bi ne uplivalo, ko bi jih priobčil tudi kak drug list; kaj še le, če jih natisne „Deutsche

Wacht“. — Repenči se tudi glede neke veselice „nemškega šulvereina“, ki se jim je izjalovila, da je groza. Otroci jo jeze, ker so baje odpadnikom rekali nemškutarji. Res, da to ni prav, a „Deutsche Wacht“ zabavlja skoro v vsaki številki na Slovence z „vindišarji“. Zato je najbolje, da se „vahrtarca“ sama najpoprej nauči dostojno pisati o Slovincih, katerih je najmanj devetdeset odstotkov na Spod. Štajarskem in prepričala se bode, da nobenemu poštenemu Nemcu ne bode nikdo očital, da je nemškutar.

(Popravek.) V zadnji številki „Domovine“ urinile so se dve prav neljube pomote. Čitatelji blagovole naj popraviti tako-le: Meščanska šola v Celji šteje le nekaj čez sto in ne tisoč učencev. Dalje: Zdravnik gospod dr. Ivan Šlander je premeščen kot distriktni zdravnik iz Mozirja v Gornji grad in ne v Gorno Radgono.

Spodnje-štajerske novice.

(Štiridesetletnico mašništva) praznoval je dne 16. avgusta duhovni svetovalec preč. gospod Matija Arzenšek, župnik v Grižah. V predvečer pomenljivega dne zbral se je občinski zastop k slavnostni seji in pri isti imenoval preč. gosp. župnika jednoglasno častnim občanom. Koj na to zročila se je krasna diploma slavljenca s primernim nagovorom. Čestitat so prišli zasluznemu možu tudi gostje iz Žalca in Celja. Priredila se je mala veselica, pri kateri se je zažigal umetalni ogenj in so pokali topiči. Vse zbrano ljudstvo bilo je naudušeno in želelo ljubljenu dušnemu pastirju in skrbnemu duhovnemu očetu prav iz srca še mnogo mnogo let. — Čestitamo!

(Nova ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) osnovala se je v nedeljo 23. avgusta v Šentjurji ob južni železnici. V začasni odbor so izbrane: gospa Kavčičeva, gospice Ana Ripšlova, Toni Kavčičeva, Tereza Praunseisova in gospa Neža Pisanec. Osnovna skupščina bila je prav obilno obiskana in soditi je, da se bode ta podružnica lepo razvijala. Naj bodo vrle Šentjurske Slovenke drugim v posnemo!

(Novo mašo) darovala sta preč. gospoda Matija Škorjanec dne 9. avg. in Jernej Burkle dne 16. avgusta. Prvemu govorili so preč. gosp. Karol Hribovšek, kanonik iz Maribora, kake dolžnosti bode imel kot duhovnik in delavec v vinogradu Gospodovem. Drugemu pa so govorili preč. gospod stolni dekan Jakob Bohinc o prevzvišenem poklicu duhovnika. — Bog daj novima gospodoma srečo! Blaž Winter.

*) Pri sklepu lista došla nam je vest, da se je stvar za Slovence na bolj obrnila. Ured.

(**Spremembe pri č. duhovščini**). Preč. gosp. J. Jurčič, župnik v Dramljah, je dobil dekanijsko faro v Št. Lenartu v Slov. goricah. — Č. g. J. Rom je postal začasni upravitelj župnije v Dramljah. Kaplanije sta dobila novomašnika, č. gg.: J. Višnar v Lučah in J. Burkelc v Prihovi.

(**V Rajhenburgu**) je bila 17. avgusta uradna učiteljska skupščina za brežki okraj. Poroča se nam, da se je lepo vršila. Slovenske govore sta imela gg. ravnatelj Jamšek in nadučitelj Mešiček; prvi je ob enem predložil rokopis nove slovenske slovnice za prvence. Zbor je vodil stvarno nadzornik, celjski Ambrožič, ki pa ni spregovoril slovenske besede. Ta gospod je sicer kranjski Slovenec po rodu, pa vendar ne mara Slovencev in slovenščine. Poslanec Foregger zmirom očita, da se le kranjski Slovenci za slovensko narodnost v Celji potegujejo. Tega pa noče omeniti, da se kranjski Slovenci v Celji tudi za nemčurstvo potegujejo.

(**Na Vidmu**) je 15. avg. daroval novo sv. mašo č. g. Alojzij Šaba, rojen v domači fari, pobožen, ponižen in marljiv kmetski sin, zdaj vreden mladenič Jezusov. Pridigo je imel brežki dekan, preč. g. Stoklas. V tej fari že 20 let ni bilo nove maše.

(**Novi zdravniki na Štajerskem**). Kot deželni okrožni zdravniki so mej drugimi imenovani: V Št. Lenart v Slov. goricah dr. H. Beneš, v Št. Jurij v Slov. goricah Josip Joraš, v Selnico ob Dravi dr. Gašper Gorišek.

(**Nemška šola na slovenskih tleh**). V bližnjih Štorjéh izdelujejo pod sedanjim ravnateljem izvrstno železo in dajo mnogim delavcem zaslužka. Zato se Štorjéh lepšajo. Toda ob enem se skrbi tudi za nemškutarstvo. Delavci gotovo niso kar od kraja Nemci, vendar je fabrika postavila privatno šolo, v kateri se bode le nemško poučevalo, in v katero se bodo tudi slovenski otroci sprejemali brezplačno. Stariši jih menda vendar ne bodo v tako ponemčevalnico pošiljali.

(**Národna čitalnica v Rajhenburgu**) se je v nedeljo slovesno otvorila. Pred krasno z zelenjem in zastavami okrašenimi županovimi hišami je izvrstno svirala narodne komade znana, dobra šmarijska godba, med tem ko se je na svečanostnem prostoru zbirala najodličnejša narodna gospoda rajhenburška, sevniška, brežka, krška in druga, ki je bila z vso pozornostjo od odbornikov sprejeta, in odlikovana s šopki od strani domoljubnih gospic. Ko je mrak nastopil, vršila se je beseda v notranjih prostorih, kjer so domači, sevniški, brežki in drugi pevci nekaj najboljših skladb domačih naših skladateljev (Ipavice, Nedved) zapeli. G. župnik Walter, trdno naroden mož, stare ne-

omahljive korenine, imel je slavnostni govor, in tudi prvi pozdrav mesto obolelega čitalničinega predsednika, cesarskega svetovalca in poslanca Jermana. Njegov prelepi govor je kazal, kako gorko bije njemu in štajerski duhovščini sploh srce za narod, kako želi on složnega delovanja med posvetnimi in duhovniškimi narodnjaki in poudarjal, da je baš narodna čitalnica v Rajhenburgu sad složnega delovanja duhovščine s posvetnimi domoljubi, z učitelji in drugimi. G. kaplan Valenko je prebral došle pozdrave: župnika Žičkarja z Vitanja, dr. Pučka, ptujske čitalnice in dr. Gospodičina Kocijanova je izborna deklamovala Gregorčičevo „Domovino“. Postrežba g. Unšuldove gostilne je bila tudi prav dobra. Sploh je bil večer 23. t. m. krasen dan za Rajhenburžane, ki so se zelo trudili za dober vspeh, osobito še pevcev in pevke, katerim je bil na čelu neutrudljivi g. učitelj Ekselj. Slava vsem!

(**Častnim članom**) imenovalo je učiteljsko društvo v Konjicah vpokojenega, s srebrnim križcem s krono odlikovanega učitelja gospoda Mihaela Terana, v priznanje njegovih nevenljivih zaslug za šolo v Žičah, kjer je služboval nad 41 let. Imenovano društvo izročilo mu je tudi častni diplom.

(**Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah**) priredi dne 8. septembra t. l. točno ob 3. uri popoldne svoj V. občni zbor. Vspored: 1. Nagovor. 2. Govor o živinoreji. 3. Društveno poročilo. 4. Vpisovanje novih udov in vplačevanje letnine. 5. Volitev novega odbora. 6. Podučljivi govori sploh. 7. Splošna vprašanja in odgovori o kmetijstvu. 8. Deklamacija. Zborovanje kratkočasi s petjem domači moški in mešani pevski zbor.

(**Konje, katere Italijani**) z Ogerskega in Hrvatskega na Laško gonijo, bode vsled ukaza pregledoval živinozdravnik v Brežicah ali oni v Krškem. Dokler eden teh c. kr. živinozdravnikov njih živinskih potnih listov ne pregleda, ne smejo se dalje goniti.

(**Premiranje kónj**) bode 7. sept. v Ljutomeru, 9. v Ormoži, 11. v Celji, 12. v Št. Lenartu v Slov. goricah in 13. v Brežicah.

(**Šola zaprta**) je od 29. julija pri sv. Duhu na Ostrem vrhu, kjer hudo razsaja oslovski kašelj.

(**Obilo sadja**) bode letos na Kozjaku više Maribora tam, kjer ni toča poklala.

(**Jabolka**) Nemci še precej kupujejo po Spodnjem Štajerskem.

(**Slovenski potovalni učitelj**) iz Maribora, g. Janez Belé govoril je o sadjarstvu dne 16. t. m. pri sv. Duhu na Ostrem vrhu. Ljudstvo ga je z velikim zanimanjem poslušalo.

(**Na Slatino**) je došel dalmatinski c. kr. namestnik David.

(**Svete podobice z nemškimi napisi**) imajo na prodaj kramarji po Slovenskem. Narodnjaki takih ne kupujejo, ker tudi na sveti podobi mora biti slovenski napis.

(**Onemoglim poslom**) na Spodnjem Štajerskem bode štajerska hranilnica letos razdelila 1600 gld. Prošnje naj vlagajo pri okrajnih glavarstvih, menda brez koleka, ker se bodo glasila in poslala na štajersko hranilnico v Gradci.

(**Nemškutari**) se okrog Maribora povsod, da je groza. Pri okrajnem učiteljskem zborovanju v Mariboru lani nobeden govornik ni upal slovenske besede ziniti. Ali bo tudi letos sama nemškutarija? —

(**Jeden teden brez petka**) ima „Potnikov koledar“ za konec julija.

(**Z Blance**) pri Sevnici se nam poroča, da imajo ondi učiteljico, ki tako malo mara za slovenski jezik, s katerim si vsakdanji kruh služi, da se je dala letos pri ljudskem štetju za Nemko vpisati. Priporočamo jo nemškim šolskim nadzornikom, da jo gor k sebi v nemške gore pokličejo.

Druge slovenske novice.

(**Posebna vlaka v Zagreb.**) Južna železnica dovolila je „Ljubljanskemu Sokolu“ priredbo posebnih vlakov iz Trsta in Maribora v Zagreb. Oba vlaka postajala bosta na vseh postajah. Iz Trsta odšel bode vlak ob 8:55 zvečer ter prišel v Ljubljano okoli štirih ter k Zidanemu mostu ob 6:40 zjutraj; iz Maribora pa odide vlak ob 3:50 in pride k Zidanemu mostu ob 6:58 zjutraj. Tu se oba vlaka združita v skupni vlak, ki se odpelje ob 7:25 in dospe v Zagreb ob 10:50 dopoldne. — Cene so jako ugodne. Povrnitev je dovoljena v 14. dneh in se lahko dvakrat izstopi. — Dobro bi bilo, da se Slovenci iz Štajerskega udeleže in tako bratom Hrvatom pokažejo, da je njih napredek gorko pri srcu bratom tej strani Sotle. — Razstava je baje krasna in vredna, da si jo ogledamo. Slavnosti bodo velikkanske na čast Slovencem.

(**Podružnica sv. Cirila in Metoda v Kazazah na Koroškem**) zborovala je v nedeljo 23. avgusta. Dasi je bilo vreme grozno, udeležilo se je zborovanja do 200 ljudi, ki so zvesto poslušali govornike in pevce. Vsi pa so obžalovali, da je tako deževje. Bilo bi nas desetkrat toliko, rekli so, ko bi bilo lepo vreme. — Velikovški okraj je prebujen. Zahvala gre veleocenjeni duhovščini. Med njimi pa se posebno svita ime Anton Gabron. — Bog ga ohrani mnogo let našemu ljudstvu!

(**Na Koroškem**) so naštehi le 101.000 Slovencev od 361.000 stanovalcev, torej manj

kakor pred 10 leti; kako se je štel, dobro vemo. V Celovci se je vendar število Slovencev pomnožilo, kajti čez 700 jih je.

(**Za železnico iz Celovca čez Ljubelj**) na Kranj, Škofjo-Loko, Idrijo, Vipavo in Divačo se že dolgo potegujejo razni velemožje, ki hočejo, da bi razen južne železnice še druga potrebna proga vezala severne dežele z morjem. Zdaj se meri ta proga severno od Divače in južno od Celovca.

(**V tolminskem okraju**) na Goriškem postopa šolski svet kaj ostro in z zelo malim usmiljenjem in potrpljenjem z učitelji, ki se odločno potegujejo za narodne in svoje stanovske koristi. Prestavlja jih kar s kraja v kraj, tako, da se morajo siromaki po časnih pritoževati.

(**Učiteljstvu in šoli**) je zelo naklonjeno c. kr. rudarsko ravnateljstvo v Idriji. Učitelje svoje zasebne šole, katero z vsem potrebnim preskrbljuje, podpira, da se hodijo nekateri učiti na Dunaj deškega ročnega dela, drugi pa poslušat k deželni učiteljski konferenciji, ki bode te dni v Ljubljani pod vodstvom deželnega šolskega nadzornika g. J. Šumana.

(**V Idriji**) je bila na predvečer cesarjevega rojstnega dne igra v ondotnem malem gledišči, ki je sicer najstarejše v Avstriji. Igro je vodil znani strokovnjak, g. Vinko Lapajne.

(**V Gorici**) se odpre proti koncu t. m. kmetijska razstava. Ob enem bode shod avstrijskih vinorejcev.

(**V Št. Jarneji na Dolenjskem**) bode 20. septembra konjska dirka na posebnem, za dirko prirejenem prostoru.

(**V črnomaljskem okraju**) je letos že trtna už uničila veliko veliko vinogradov. Revščina postaja vedno večja in večja v tem okraju; ljudje se pa selijo v Ameriko tako, kakor bi na semenj hodili. Najprvo se preseli mož, potlej jo za njim popiha še žena, katerej pošlje mož potno karto. Daljnega pota se kar nič ne ustrašijo; ko se že pripelje v Ameriko, čaka jo še potovanje po železnici, ki več dni trpi.

(**Na Bučki**) pri Krškem se je šola podrla; bila je to stara revna hišica.

(**Malobrižnost občanarjev**). V T. pri Mokronogu je bila že dvakrat razpisana volitev novega občinskega odbora, pa ni živa duša k volitvi prišla, ne v prvič, ne v drugič.

(**Povodenj, vihar, toča**) je bila v nedeljo, 23. t. m. Po Koroškem je posebno veliko škode; podrl se je stolp v Porečah. Toča je bila po nekaterih krajih, n. pr. pri Raki na Dolenjskem.

(**Deputacija akad. društva „Slovenija“ na Dunaji**) izročila je v ponedeljek dne 17. t. m.

prvemu našemu epičnemu pesniku, velečastitemu gospodu Antonu Aškercu, častno diplomu, za kar se je gospod slavljenc v krasnih besedah zahvalil.

(Glavnim davkarjem) v Novem mestu je imenovan g. Fr. Šešek, vrl uradnik in domoljub.

Druge avstrijske novice.

(Cesarjev rojstni dan) se ni samo po naših slovenskih krajinah praznoval z veliko slovesnostjo in presrečno udanostjo do pre-slavne habsburške rodovine, ampak po vseh avstrijskih kronovinah so se vršile svečane službe božje in slovesne besede. Osobito se je v češki izložbi kazalo 18. avgusta pravo naudušenje.

(Pražko razstavo) marljivo obiskujejo razni narodi, Slovani, Nemci, celó Italijani. Ko so bili Rusi došli, gledala je policija kaj nezaupljivo na nje. Obiskovalcev je imela češka razstava že 1 $\frac{1}{2}$ milijon. 21. sept. bode peljal še tretji posebni brzovlak Slovence v Prago. Da bi se tudi junaški Črnogorci, ki so bolj siromaki, mogli na daljno pot v Prago podati, nabirajo Čehi darove za nje.

(Zagrebsko gospodarsko in gozdarsko razstavo) so bili otvorili 15. avg. v navzočnosti dveh ogerskih ministrov in bana hrvaškega s tem, da so 100krat iz kanonov vstrelili pa lepe nagovore imeli. Izložba je krasna in zeló zeló obširna. Zvečer je električno razsvetljena. Zmirom ima veliko obiskovalcev. Slovence, zlasti Sokole iz

Ljubljane popelje poseben vlak, 6. septembra, ko bode shod vseh hrvatskih pevskih društev. Hrvati nameravajo Slovence nepričakovano lepo sprejeti.

(Srednje šole), katere je bil sedanji naučni minister odpravil, bodo se zopet otvorile, le slovenska gimnazija v Kranji ne, in vendar slovenski poslanci na Dunaji sedanjo vlado podpirajo, a ona nam za to ničesar ne dá.

Ogled po širokem svetu.

(Žito se iz Rusije) ne sme izvažati v inozemstvo, kar je hudo zadelo zlasti Nemčijo, kjer se je za obilo ljudstvo letos zeló zeló premalo žita pridelalo. To čutimo tudi v Avstriji, kjer raste cena žitu od dne do dne.

(O nemškem cesarju) se pripoveduje, da se je bil na ladiji ponesrečil, da je preostro postopal s kapitanom in da ima baje neko bolezen v glavi, ki ga vznemirja. V obče se je bati, da sedanji nemški cesar ne bode tako srečen, kakor je bil njegov ded Viljem I.

(Na Laškem) so bili hudi potresi.

(Na Turškem) lové roparji popotnike in jim grozé s smrtjo, ako ne dobé od njih ali od njihovih sorodnikov dovolj odkupnine. Žalostne razmere!

(Veliko romanje) je bilo v nemško mesto Trier ob Reni, kjer imajo v stolni cerkvi baje obleko našega Izveličarja, prenešeno tja iz Svete dežele po sv. Heleni.

D o p i s i.

Pri Savi. (Kako je ptujec kmetu petdesetak naredil.) Veliko povesti vé priprosti narod — bodisi resničnih ali izmišljenih — o različnih goljufih in sleparjih, ki so mnozega že v pogubo spravili. Pa ne samo narod vé toliko takšnih povesti, ampak tudi knjige nam pripovedujejo, na kako različne načine so sleparji ljudi pred leti goljufali. Človek bi mislil, to so stare reči, katere prištevamo lahko že preteklosti, zgodovini. Trdil bi lahko, da se kaj tacega pri sedanjih naših razmerah ne bi moglo več pripetiti. A, žalibog, nasprotno potrjuje sledeča resnična dogodba: V kmečko, revno vas V. blizo K. prikoraka nekoliko gosposki človek s solnčnikom v roki. Sreča ga ubožen kmetič, pozdravi ga in kmalu začneta se pogovarjati. Kmetič mu toži o slabi letini; gospod (?) pa mu reče, da zna bankovce delati. Nato pelje kmet sleparja v hišo ter pove ženi, da zna gospod denar

delati. Žena se tega jako razveseli in prosi sleparja, naj ji naredi 50 gld. Slepar ji odgovori: Petdesetak Vam že naredim, pa jaz moram imeti prej drug petdesetak za vzorec. Ko kmet to sliši, hitro leti k svojemu sosedu ter ga na ta-le način prosi za denar: „Dragi prijatelj! Lepo te prosim, posodi mi petdesetak, da ga povrnem posojilnici, ker drugače mi bode vse zemljišče prodano!“ Sosedu se prijatelj iz srca smili, takoj prinese denar in mu ga stisne v roko. Ko pride kmetič domov, dá petdesetak gospodu in ga prosi, naj skoro začne svoje delo. Slepar pa mu začne razločevati, da potrebuje barve i. dr. Neumni kmetič pa brž leti v bližnje, precej oddaljeno mesto in kupi rudeče, višnjeve, in druge barve. Ko domu pride, vidi, kako se slepar gosti in kako mu žena cvre najboljše reči. Ko slepar zagleda barve, zviije se na ta način: „Zdaj bom pa začel delati. Samo še po

svoj stroj za bankovce grem v bližnjo vas." To reki prime za klobuk ter gre iz hiše. Kmetič gleda debelo za njim, popraska se za ušesi in si misli: „Nazaj bo pa vender prišel, saj je pustil solnčnik tu!" A ni bilo ga nikoli več. Utakniviši petdesetak v žep, napil se je v neki vasi, potem jo je pa popihal čez hribe in doline. Ubogi kmetič, ki se je dal tako prevariti! Kako se bode on pokoraval v temni ječi in kako bode zdihoval, ko mu bodo morebiti še posestvo prodali! Pač se bode kesal svoje neumnosti. Od kod pa prihaja ta nespametnost? To izvira od tod, ker v teh revnih krajih imajo malo šol, in še te ki so po 2 do 4 ure oddaljene. Otrok ne more hoditi v šolo in ne sliši naukov po katerih se drugi otroci v poznejših letih ravnaajo.*)

Z

Iz Ljutomera. (Kdo hujska.) V našem trgu ne moremo priti do pokoja. Zdaj je pač vsakemu jasno, da si naši nemčurji ne želijo in tudi nočejo nobene sprave z nami. Njihovo delovanje gre na to, da bi si sčasoma ves naš okraj podvrgli in ponemčili. Lani so si ustanovili društvo „Südmark“, ki hočejo po malem slovenska zemljišča spraviti v svoje roke. Potem so si ustanovili pevsko društvo in zdaj pa snujejo nemški „šulverein“. Njihov glad je tedaj postal tako velik, da tudi že hočejo naše male otročiče. Zdaj pa vprašamo vsakega treznega človeka, kdo je pri nas tisti, ki dela med nami prepir in svajo? Kdo je tisti, ki zmeraj hujska? Tukaj glasno povemo, da je eden zelo odličen in vsega spoštovanja vreden tržan, ki pa ne stoji na naši strani, izustil te besede: „Meni že lani ni bilo po volji, da so napravili „Südmarko“; kajti razburjenost je med ljudstvom že zdaj velika. Zdaj pa že zopet hujskajo in snujejo novo društvo nemški „šulverein“. Ali še ni zadosti razprtije in svaje?" To je pripoznal celo naš nasprotnik. Mi zdaj jasno vidimo, na čem da smo. Naši nasprotniki so nas zdaj prisilili, da pustimo dozdanjo pomirljivost. To pač vsakdo previdi, da so tukaj slovenska tla, in da imamo pravico in dolžnost, ako hočemo biti tukaj mi gospodarji. Naš okraj je popolnoma slovenski in tudi v našem trgu je večina še vedno slovenske narodnosti. Hujskači pa so preslepili in pregovorili marsikakega poštenega tržana, da zdaj v njihov rog trobi. Žalostno je to in pomilovanja vredno. Slovenske krvi in slovenskega pokolenja so oni in zdaj plujejo v svojo lastno skledo. Kdaj se bodo takim

oči odprle? In zdaj lovijo nemčurji stariše za nemški „šulverein“. Kteri oča in mati še imata srce za svojega otroka, ne bodeta šla v to nemčursko mrežo. Z nemškim „šulvereinom" in njegovim šolam širi se brezverstvo. Kajti to je danes pri nemčurjih moda, da ne verujejo več v sv. katoliško vero in da spodkopavljajo krščanstvo, kjer le morejo. Stariši, ki hočete imeti iz svojih nedolžnih otročičev nevernike, idite k nemčurjem in zapišite se v nemški „šulverein“. Tisti stariši pa, ki želite svoji dečici v resnici dobro, in hočete, da bi bili zrejeni v krščanskem duhu, pokažite nemčurskim zapeljivcem dveri! Ravnajte se po besedah našega Odrešenika, ki pravi: „Kdor ni z menoj, tisti je proti meni."

Iz Sevnice. V Mariboru se bode letos otvorila še 3. slovenska paralelka na gimnaziji. Ni to Bog ve kakošna pridobitev za Slovence, ker se le malo predmetov slovensko uči, vendar je mala drobtinica, in mi Slovenci smo tudi s to malo drobtinico zadovoljni. Želeli bi le še, da bi se tudi na celjski gimnaziji bolje na Slovence in slovenščino oziralo. Ali tu smo prišli Slovenci že nekaj let sem iz dežja pod kap. Nadejali smo se bili, da se bode vsaj v nižje razrede uvela slovenščina kot učni jezik. To ne bi bilo zoper enakopravnost, če bi bila nižja gimnazija slovenska, višja bi pa nemška ostala. Odkar so pa vpeljali za one dijake, ki so nemščine premalo zmožni, pripravljevalni tečaj, smo slovenski stariši z otroci vred kaj na škodi, ko morajo tisti dijaki, ki so bili v ta tečaj sprejeti, učiti se v Celji dolgih 9 let predno gimnazijo dovršé. Posebno pa še to peče človeka, če dijaka med letom iz 1. razreda nazaj v pripravljevalni tečaj potisnejo, kakor se je zgodilo Sevnškemu učencu. G. ravnatelj Končnik je sicer dober šolnik, kar je posebno pokazal s peresom kot pisatelj izvrstnih slovenskih šolskih knjig, toda dejansko še ni pokazal, da je naklonjen Slovincem, da mu je mar, da se izvede š 19 državne temeljne postave. Mi Slovenci pa le tistega čislamo za izvrstnega šolnika, ki je ob enem dober narodnjak slovenski, ako na slovenski zemlji deluje in slovenske otroke odgojuje.

Iz Sevnice. Dne 18. avgusta na rojstni dan Njega Veličanstva imeli smo dopoldne slovesno sv. mašo, katere se je udeležila vsa inteligenca kakor tudi šolska mladina. — Na večer priredili so nam naši izvrstni pevci in pilštanjska godba prav prijeten in zabaven večer. Pelo se je jako dobro, čemur je najboljši dokaz, da je vsa gospoda, katere je bilo lepo število skoraj do zadnjega pričujoča bila.

*) Slišali smo pa pozneje iz ust tega kmetiča, da je bil le okraden od popotnega človeka za petdesetak. Dopisnik.

Na ta dan praznovali so tudi tukajšni Nemci šolsko veselico in otvorjenje neke dvorane. Bili so v nadi, da se bode iz okolice menda na tisoče gostov teh veselice udeležilo. Naročili so dve godbi. A ko je došel vlak in je le par gostov izstopilo odposlali so jedno takoj domov. Dali so odpuščenim godcem velikodušno pet goldinarjev. A ti niso bili zadovoljni s tem. Pripovedovali so še jako zanimive stvari. — Kdaj bodo li nemškutarji v Sevnici uvideli, da je Sevnica slovenski trg in nemškutarja le umetno narejena. Bog jih razsvetli!

Iz Spod. Štajerskega. (Učimo se od bratov Čehov, v dejanji ljubiti svojo slovensko domovino!) Dvakrat je „lukamatija“ že peljal po več sto združenih Slovencev in Hrvatov v glavno mesto češke kraljevine, v zlato Prago na razstavo. Čehi so Slovence in Hrvate kakor svoje brate sila lepo sprejeli. Kdor ni sam poleg bil, temu ni mogoče dopovedati, kako! In ta praška razstava je tako lepa, da se je res iz srca veselijo Čehi in z njimi vsi slovanski narodi, a nevošljivi židovsko-nemški sosedi pa škripljejo z zobmi. —

Kako pa ljubijo Čehi svojo česko domovino? Na to vprašanje vam, ljubi Slovenci in Slovenke! hočem v sledečih vrstah odgovoriti. Čehi ljubijo svojo domovino najbolj s tem, da pridno in varčno gospodarijo, da ne pustijo svojih posestev iz nemarnosti v tuje, nemške roke. Koliko kmetij so pa že zanikrni slovenski gospodarji spravili Nemcem v pest! — Čehi so sila delavni in pa zmerni v jedi in obleki. Česki gospodar ne gleda samo na to, kako so delali njegovi

stariši in dedje, ampak skuša si na vse načine pridelek zboljšati ter vpreže različne stroje in priprave, da mu pomagajo hitreje delati. Na Českem ima skoraj vsak župan po dva, štiri, šest ali še več razredov latinskih ali drugih šol za seboj. Tako more umno gospodariti z glavo in rokami. Česki narod rad čita časopise. Vsaka družina ima po jednega ali več časopisov, katerih večina izhaja vsak dan po dvakrat. Kakor možkičitajo pridno tudi ženske. Iz časopisov se poučijo, kako se po sveti godi, kje Čehi in drugi slovanski narodi krivice trpijo, na kak način se je nasprotnikov braniti in še mnogo drugih prekoristnih in potrebnih stvari. Kdor pa domače časopise in dobre knjige rad čita, iz tega ne bo postal „judež“, izdajalec svojega naroda. Čehi pa tudi iskreno ljubijo svoj česki jezik. Vsak zaveden Čeh, bodisi gospod ali berač, govori povsod le svoj materin, česki jezik. Brez velike potrebe ne govori v tujem jeziku, ako bi ga tudi znal. Na Dunaji živi mnogo tisoč in tisoč Čehov. Ali mislite, da so se v nemškem mestu ponemčili? Nikakor ne! Dunajski Čehi imajo svoja narodna društva, v katerih se ogrevajo za materinščino. Česke šole si sami plačujejo, česar država ne stori. Čehi podpirajo le česke rokodelce, obrtnike, trgovce, umetnike i. t. d. Oni pojdejo „svoji k svojim“. In ti, Slovenec, tudi tako stori! Čehi imajo povsod česke napise. Kako je pa pri nas na Slovenskem? Ker Čehi res v dejanji ljubijo svojo domovino, zato iskreno ljubijo tudi nas Slovence, a še bolj nas bodo, če bomo njihove ljubezni vredni.

Za poduk in kratek čas.

Kaj so pisale „Celjske Slovenske novine“ l. 1848 in 1849.

(Dalje.)

V 6. številki je poročilo z Dunaja, o državnem zboru in o graškem deželnem zboru. Tukaj beremo: „Neki kmeti na Bizelskem ne pustijo poslanca Lukežiča in Šusteriča nazaj v Grac, ki se bojijo, da bi za nje prav ne govorila.“

V 8. številki se poroča iz Gradca, da so ondi sklenili, v deželnem zboru, da se razprave vršé v nemškem jeziku, a se sprejmó tudi slovenski dopisi; toda poslanca Knaffl (Nemec) in Kreft (Slovenec) sta terjala, da naj se sme tudi v slovenskem razgovarjati. Štajerska dežela naj bi bila razdeljena na tri okroge. Spodnje-štajerski okrog naj bi imel v Celji svoj okrožni zbor, kjer naj bi

se vse po slovensko razpravljalo. Kreft je pravil, da so Slovenci pri državnem zboru prošnjo za „Slovenijo“ vložili in da se je nadjati, da se jej bode vstreglo.

V 7. številki je Gurnik (celjski poštar in poslanec v Celji), velik Slovenec za tiste čase in načelnik narodne straže, pripovedoval, kako je obiskal bana Jelačića v Gradcu in kako ga je ta lepo sprejel. V 8. številki se mu radi tega neki I. Krajnc lepo zahvaljuje, da je Slovence tako častno pri banu Jelačiću zastopal.

V 9. številki nabira graška „Slovenija“ darove za vojake avstrijske, ki so se tako hlabro na Laškem pod Radeckijem bojevali. V tej številki se pripoveduje iz štajerskega deželnega zbora, kako so se poslanci iz celjskega okroga dr. Foreker, pravdaš

(oče sedanjega poslanca), Gurnik in Ropotar krepko za slovenščino potegovali, in kako sta poslanca iz mariborskega okraja temu oporekala. V tem broju popisuje Kočevnar velik kmetijski shod v Poličanah, kamor je bilo došlo okoli 500 kmetov, katere je s težkim trudom podučeval o slovenščini in o novih postavah, kaj in kako bode namesto tlake in desetine treba plačevati.

V 10. številki se neki J. J. M. poteguje spet za pravice Slovencev v uvodnem članku: „Kar kralj Matjaž spi, na sveti več pravice ni.“ Članek konča: „Svojemu cesarju hočemo zvesti ostati, z Nemci želimo v prijaznosti živeti, v svoji deželi pa nočemo, da bi nam kdo pravice krajšal.“ V tem broju je ponatis iz „Slov. cerkv. časopisa“: „Slovenci molite“. Tukaj tudi pripoveduje Dragotin Dolgotenki (menda Dragotin Ripšl), kako so v Št. Jurju na stari Rifnik obesili velikansko narodno zastavo, ki se je daleč na okrog videla. Imeli so na tej podrtini godbo, petje, pikanje možnarjev. Zastava naj bi kazala mimo drdrajočemu vlakcu, da tu Slovenci bivajo. Pri tej slavnosti je bil med drugim navzočen tudi g. Črnovšek, ki nam je osebno pripovedoval o tej narodni veselici, ki je opisana na str. 39. „Celjskih novin“ l. 1848.

11. številka opisuje list blagoslovljenje bandere narodne straže meseca kimovca v Celji. Stotnik Gurnik je na konju v nemškem in slovenskem jeziku nagovoril svoje tovariše, kako naj bodo zastavi zvesti. General Pürker je pa v nemščini govoril. Kumici sta bili gospe Adele Šik in Marija Gurnik.

V tej številki se govori po „Sloveniji“, kako je že nemški pisatelj Herder Slované hvalil in prorokoval o slavni njih bodočnosti. V tem broju pravi Škrebe v dopisu iz Gradca o takratnih nemškutarjih: „Kdo drugi zatira slovenski jezik, kakor Slovenci sami. Veliko jih je, ki so dobro slovensko govorili, dokler so še brez hlač hodili, potem so jih pa nemške šole spačile, da so slovensko pozabili in se slovenščine sramujejo.“

V 12. številki pripovedujejo „C. Sl. N.“, da je okrajni komisar Jan. Šmelcer bil imenovan za poglavarja celjskega okroga. Zvečer so mu Celjani napravili bakljado, pod stanovanjem se je igrala cesarska pesem in zaklicalo mu je ljudstvo „živio“, na kar je stopil novi poglavar iz svoje hiše in zaklical: „Vsi Slovenci naj živijo.“

V 13. številki je razglas cesarski, s katerim so odpravljene tlake in desetine ali podložnost in zaveza med gruntnimi gosposkami in podložnimi. V tej številki in v prihodnji sta dva sestavka, o katerih je Apih v svoji znameniti knjigi: „Slovenci in 1848. leto“ tako svojo sodbo izrekel: „Celjske slovenske novine“ so se od ostalih slovenskih novin ločile po nekakem radikalizmu, segajočem celo na Slovence v obče vedno nedotakljivo polje cerkvenih zadev. Škrebe je zagovarjal 20. septembra v tem listu nezavisnost šole od duhovnikov, odpravo samostanov, sekularizacijo (odvzetje) cerkvenega imetja in plačevanje duhovnikov iz državne blagajnice. Dne 27. septembra je dr. Šubic zahteval, da naj državni zbor odpravi celibat (nezakonski stan duhovnikov). Dr. Muršcu, branečemu cerkveno stališče, odgovoril je Konšek, da namerava samo „poučiti narod“. Lehko je zaslediti, od kod so izvirali ti nazori urednika, ki je pritegnil najskrajnejši levici dunajske nemško-radikalne demokracije tudi glede drugih stvari; z radikalcii vred je smatral beg cesarjev v Inomost „intrigo“ grofov in knezov in kamarile, ki so se pre tem načinom hoteli maščevati zmago naroda meseca marca.“

V teh številkah je tudi naredba učnega ministerstva, da se imajo otroci v ljudskih šolah le v svojem materinskem jeziku podučevati. Tudi beremo tu pritožbo ljutomerskih Slovencev, kako so ondotni nemškutarji napadli dr. Preloga, poznejšega ustanovnika „Slov. Gospodarja“ v Mariboru.

(Dalje prihodnjič.)

Razne stvari.

(Gospodarska opravila meseca septembra). Vinoreja: Četrta kop v vinogradih je dokončana. Grozdje se varuje pred tatovi in pticami. Poti do vinogradov se popravljajo. Trtne uši izleté včasih še v tem mesecu. Kletarstvo: Vinska posoda se pregleduje. Sodi, vrelni čebri in stiskalnice se snažijo in popravljajo. Poljedelstvo: Osnažijo se kleti, kamor se krompir

in repa spravlja. Koruza se spravlja. Rež in pšenica se sejete. Konec septembra se po mrzlih krajih tudi zelje spravlja in gnoj na polje vozi. Živina se zunaj pase. Sadjereja: Drevesnice naj se pazljivo glešajo; trakovi se od okuliranih drevesc odvežejo. Vrtnarstvo: Kjer je rasel grah in fižol, se zdaj gnoji in potem sadí ohrovt in zimska salata. Spravlja se zimska čebula in česenj;

vse semenje se tudi domu znese in posuši. Čebelarstvo: Panji se na tanko pregledajo in slabi panji ali koši hitro združijo.

(Kača v želodeci). V Florenci na Laškem je spal delavec pod milim nebom z odprtimi usti, kar mu zleze kača skozi požiralnik v želodec. Zdravniki so se trudili, da bi jo spravili na dan, pa se jim ni posrečilo — delavec je moral umreti.

(Plova), katera je bil kupil v nedeljo g. V. v Krškem od gospodarja Mil. za 250 gl., odnesla je po noči narasla Sava, ker sta bila preslabo privezana.

(Samomor vola) ali neprevidnost. Na Videm je nekdo prignal 8 volov in jih djal čez noč v hlev. Drugo jutro jih najde samo 7. Iščejo in iščejo 8. vola, pa ga ne najdejo. V hlevu imajo pa nepokrit vodnjak. Iz tega hoče hlapec vode zajeti. Ko s škaфом ne more do dna, prepriča se, da v vodnjaku čepi vol, z glavo navzdol. Žival je bila po noči v vodnjak telebila in se zadušila.

(Na Kranjskem), kjer so letos našli skoro pol milijona ljudi, in to največ Slovencev, je za 22.000 več ženskih kot moških. Med temi so 4 osebe sto in več let stare, vse v postojinskem okraji.

(Število ljudi v Avstriji), in sicer v naši avstrijski polovici, je skoro 24 milijonov. Najmočnejša dežela je Galicija, ki ima nekaj čez 6½ milijona ljudi, najmanjša je Predarelska, ki ima le 116.000 stanovalcev.

(Šala z žalostnimi nasledki.) V Pragi so gostje trgovskemu pomočniku skrivaj djali v kupico črnega piva srebrni tolar, potlej pa ž njim stavili, če izpije to pivo v enem požirku. Pomočnik je izpil in dobil stavo, a ob enem pogoltnil goldinar. Siromak trpi zdaj veliko muko v bolnišnici in težko mu bodo zdravniki pomagali.

(Sadni mošt) bode treba delati letos iz jabolk in hrušk, kjer jih je veliko, kajti Nemci bodo javaljne letos pri nas sadja veliko kupovali, ker ga imajo, kakor je čuti, sami dosta. Slive pa gredó dobro v denar; kaj drago jih (po 80 do 1 gl. 20 kr. star merik) plačujejo. Iz Ljutomera se vendar poroča, da ondi Nemci sadje kupujejo. — Z drugo letino se letos po Avstriji le malo hvaliti moremo, bilo je pač vse preveč dežja na obilni sneg, ki smo ga po zimi imeli. Sadeži so sicer rastle, a rodili so malo, n. pr. žito, fižol, trta itd.

Smešnice.

(Zdravnik in stara devica). Stari gospodičini je svetoval zdravnik, naj se omoži, potlej ne bode več tožila o malenkostnih boleznih. Gospica se mu na to kar hitro odreže: „Vzemite me kar Vi, go-

spod doktor.“ Zdravnik pa tudi ni bil z odgovorom v zadregi ter reče: „Zdravnik le zapiše zdravilo, zaužije ga pa ne.“

(Dober izgovor). Dijak si je bil dal napraviti novo obleko in dal krojaču star telovnik za uzor. Ko mu ta obleko prinese, zapazi dijak, da ni v telovniku žepa za uro. Nevoljen vpraša krojača: Zakaj ni tega žepa? Vsaj sem Vam dal stari telovnik za uzor. „Mislil sem“, odgovori krojač, „da ne bode v novem telovniku treba žepa za uro, ker sem našel listek, da ste bili uro zastavili v zastavljalnici.“

(Verjetno). Zdravnik: „Kako je po noči z Vašim spanjem? Bolnik: „Spanja imam malo; še le proti jutru par ur.“ Zdravnik: „Tako malo spanja“, od kod pride pri Vas ta nemir? Bolnik: „Veste, jaz sem ponočni čuvaj; pa se še le proti jutru vležem.“

(Obrazki gosposkih žensk) so včasih z nekakošno barvo ali moko nališpani. Na plesu je bil pesnik vprašan, ali pozna gospo, ki je bila posebno na ta način lepoticena. Pesnik se je na kratko odrezal: „Pri slikah se jaz ne spoznam.“

(Kako je sodil malar o pravadah). Slikar, ki je bil veliko pravdo zgubil, bil je vprašan, kako bi naslikal pravadjoča se človeka, od katerih je eden pravdo dobil, drugi pravdo zgubil. „Prvega“, pravi, naslikal bi v srajci, „druzega pa nazega.“

Sejmi na Spodnjem Štajerskem meseca septembra.

Okraj Brežice: Kapela 17., Zdole 15.
Okraj Celje: Dobrna kvaterni četrtek, sv. Jurij pondeljek po kvatrah, Vojnik 7.
Okraj Gornjigrad: Mozirje 7.
Okraj Gornja Radgona: Negovo 8. (za blago), sv. Peter 21.
Okraj Kozje: Sv. Gore pri sv. Petru 7., Pilštanj 29. Podsreda 21., Golobinjak 14.
Okraj Laško: Sv. Jedert 7., Laško 21., Loka 11.
Okraj Sv. Lenart: Sv. Trojica pondeljek po kvatrah.
Okraj Ljutomer: Ljutomer kvaterni torek, Veržeje 29.
Okraj Marenberg: Marenberg 29, Remšnik 24.
Okraj Maribor: Fram 21, Maribor 1. pond. v mes. sv. Magdalena 4.
Okraj Ormož: Ormož 21.
Okraj Ptuj: Sv. Lovrenc na Dravsk. polji 29.
Pobrežje 6., Trnovec 2.
Okraj Rogatec: Rogatec 14.
Okraj Sevnica: Sevnica 14.
Okraj Slovenska Bistrica: Slov. Bistrica 24.
Spod. Polskava 9.
Okraj Slovenji Gradec: Sv. Martin 24.
Okraj Šoštanj: Sv. Ilj 1., Šoštanj 29.
Okraj Vransko: Braslovče v pondeljek pred sv. Matevžem Vransko 29.

Listnica uredništva: G. A. S. v D. Lepa Vam hvala na priznanji, katero nam tako laskavo izrekate. Res se trudimo, da bomo izpolnjevali, kar smo v 1. številki obetali. Število naročnikov

sicer tudi kaže, da smo pravo pogodili, ko smo prišli v Celji s slovenskim listom na dan; vendar bi potrebovali še nekaj stotin naročnikov, da se bi še v gnotnem obziru tako z uspehom trudili, kakor se — po Vašem priznanji — v duševnem.

Vino na prodaj!

Dobra vina lastnega pridelka l. 1890. iz goric Kisle vode so na prodaj po 18 do 20 kr. liter. Več pove

(19) 1—3)

Jakob Drofenik,
posestnik Sv. Jurij ob južni
železnici.

Josip Hočevan,

krojaški mojster

Celje, Graška ulica št. 14

Priporoča velečastiti duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo storjenih oblek za gospode in dečke po najnovejšem kroju in nizkih cenah. — Velik izbor sukna iz vnanjih, kakor tudi domačih svetovno priznanih tvrdk in fabrik. — Vsako naročilo se izvrši na željo v treh dneh ter se zagotavlja trajna in solidna postrežba.
(20) 1—8)

Zaloga specerijskega blaga

Milan Hočevan

Celje, Graška cesta, 3

Velika zaloga vsakovrstne kave, sladkorja, čokolade, kakao, riža, finega olja, vinskega kisa, raznovrstnega čaja, pravega ruma, slivovke sremske, kranjskega brinovca, kognac, vinskega žganja, najboljša štajerska in avstrijska vina v butilkah, malaga, madeira, sheri in raznega šampanjca, svinjske masti, masla, švicarskega in parmazanskega sira, ogrskih salam, sardel, sardin, makaron, južnega sadja, sliv, lešnikov, najboljša moke, vsakovrstnih popolnoma zanesljivih semen
i. t. d., i. t. d., i. t. d.

Raznovrstne mineralne vode.

Zagotavljam zanesljivo in najcenejšo postrežbo vkljub vsaki konkurenci.

Razglas.

S šolskim letom 1891/92 oddajalo se bode 6 ustanov po 300 gold. medicincem rodnom iz Štajerske.

Pogoji za dobitvev ustanove so sledeči: Prosilec mora imeti domovinsko pravico na Štajerskem. Zavezati se mora s pravomočnim zaveznim pismom, da bode po pridobljeni sposobnosti zdravnika vsaj 3 leta ostal na mestu podeljenem mu po deželnom odboru s plačo, ki ne sme znašati pod 400 goldinarjev kot okrožni zdravnik.

Prošnje, katerim naj se priloži rojstni list in domovnica, spričevalo dovršenih študij ter gorej omenjeno zavezno pismo pošljejo naj se do 1. oktobra t. l. podpisanemu deželnemu odboru.

Gradec, 20. avgusta 1891.

Deželni odbor štajerski.